

Keresztőség kiadó.
 hivatal és nyomda
 Cluj-Kolozsvár, St. Baron
 1. Pop (Brassai-utca) 16
 Telefon:
 Szerk. és kiadóhivatal
 977, 228 és 1047
 H. N. Sz. — — — 228
 Egy szám ára pályaudva-
 ron és vidéken is lej 5
 Bukarestben — — — 5

NYELV

DI. Ramasetter Róbert
 isztér 2. II. 8. Budapest **ITIKAI-NAPILAP**

ELOFIZETESI ARAN
 Romániában

Egész évre — — 1050
 Félévre — — — 550
 Negyedévre — — 290
 Egy hónapra — — 100
 Az előfizetési ára „Föld”
 című folyóirattal együtt
 hav-ként 10 lejfel drágább
 Csehszlovákiában
 Egy hónapra — ck 40—
 Egy szám ára — ck 2—

1926 május 7 Péntek

Cluj-Kolozsvár * IX. évfolyam * 98 szám

5686. Ijjar 23

elére csökkent az angol sztrájkolók száma

Az autóvezetők csatlakoztak a sztrájkolókhoz. A szakszervezetek elhamarkodottan tartják a sztrájk proklamálását. Teljes a rend az országban

(London, május 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az angol bányamunkások sztrájkjáról ma beérkezett jelentések szerint a kormány még mindig ura a helyzetnek. Megállapítható, hogy a sztrájk ezideig nem mutatkozik olyan nagy-sikerűnek, mint ezt a szakszervezetek beígérték. Ennek egyik oka az, hogy az autótulajdonosok autóikat teljesen a közönség szolgálatába állították, úgy hogy a első városi forgalom teljesen zavartalanul bonyolódik le, annál is inkább, mert az Észkeleti Vasutársaság alkalmazottainak legnagyobb része szintén munkába állott. A földalatti villamosközlekedés szintén teljes precizitással bonyolódik le.

A vidékről beérkező jelentések szerint Cheshireben tízezer vegyész-munkás megtagadta a szolidaritást a sztrájkolókval és munkába állott.

Lloyd George a kormány mögött áll

A sztrájk ennek ellenére változatlanul áll. Tárgyalások ezideig a kormány és a sztrájkolók között nem indultak meg. Henderson, volt belügyminiszter szerint a szakszervezetek mindent megtesznek a tárgyalások megszakításának elkerülésére, ami azonban nem sikerült. Ennek ellenére azonban mindent meg kell tenni arról, hogy a tárgyalások újra megindulhassanak.

A parlament mai ülésén Lloyd George a sztrájkkal kapcsolatban beszédet mondott, melynek során kijelentette, hogy a liberálisok a sztrájk elleni védekezésben minden erejükkel a kormány mögött állnak. Ennek ellenére azonban szükségesnek tartja, hogy a parlament, ha erre érettnék látja a helyzetet, avatkozzék bele a sztrájk ügyébe.

Macdonald a kormányt mondja bűnösnek a sztrájk felidőzésében

Thomas, volt miniszter, a parlament mai ülésén azt a kijelentést tette, hogy a sztrájk-nak nincs forradalmi jellege és a maguk a munkások is a rend hívei. Utána Macdonald emelkedett szólásra és élesen támadta a kormányt a sztrájk felidőzése miatt, mert a kormány hűne, hogy a tárgyalások megszakadnak.

Baldwin miniszterelnök Macdonald támadására reflektálva kijelentette, hogy az angol kormány nem kaptálhatott a sztrájkfenyegetésekkel szemben. A kormány hajlandó a tárgyalásokat újra felvenni, de csakis abban az esetben, ha a Trade Unionok előbb beszüntetik a sztrájkot.

Rövidesen megkezdődnek a békeltető tárgyalások?

A rendkívüli helyzetre való tekintettel Lloyd George és Snowden, a munkáspárt nevében bejelentették, hogy nem akarják a költségvetési vitát elnyújtani, épen ezért semmi kifogásuk nincs az ellen, hogy a vitát azonnal fejezzék be. Épen ezért a parlament ülésait elnapolták, amiből arra következtetnek, hogy a kormány a békeltető tárgyalást rövidesen megkezdésére számít, mert különben a kormány és a parlament állandó permanenciában maradt volna. A londoni tőzsdét is bizonytalan időre elnapolták.

A vasutak vidéken közlekednek, a gyáripár azonban mindenfelé megérzi a sztrájk hatását. A szakszervezeti tanács a villamosáram szolgáltatásából az ipari áramot ki akarja kapcsolni. Az autósok újlag ismét elhatározták, hogy csatlakoznak a sztrájkhoz. A postai alkalmazottak is foglalkoznak a csatlakozás gondolatával. A miniszterelnök felesége önkéntes autós szolgálatot tervez, amely hajnali öt órától

munkahelyükre éz onnan hazaszállítanak az asszonyokat és leányokat, akik munkahelyüktől messze aknák. Henderson, Thomas, Macdonald azon tevékenykednek, hogy megbarátkozassák a kormányt a sztrájkolókval való tárgyalások felvételének gondolatával. Kormánykörökben a sztrájk kérdését két részre osztják: a sztrájk nyak prosperálásának ügyére és szakszervezeti vezetőségnek a parlament és a kormány elleni akciójára. Mindaddig, míg a szakszervezet az államhatalom elleni harcot fel nem adja, a kormány nem köt velük békét.

A sztrájk kedvezőtlen időpontban tört ki

A sztrájkolók a sztrájk kilátásait kedvezőtlenül itélik meg. Mindjobban meg vannak győződve arról, hogy a kormány és a munkaadók az utolsó nyolc hónapban felkészültek az általános sztrájkra. A szakszervezeteket többrendbeli szemrehányás éri, mert a sztrájkot kedvezőtlen időpontban indították meg. Néhány munkásevezér tegnap óta nagy buzgalmat fejt ki, hogy a kormány és a szakszervezetek között a tárgyalást felvegyék. Pillanatnyilag azonban a presztizs szempontja áll előtérben. A kormány ragaszkodik a sztrájk azonnali lefúvásához, a munkások pedig a kizárás visszavonásához és az eddigi bérek érvénybentartásához.

A hivatalos „British Gazette” közli, hogy a sztrájkolók száma ma két és félmillióra apadt. Egyidejűleg a munkások is kiadtak egy szükséglapot, amelynek „British Worker” a címe. A lap terjesztését a kormány nem gátolja meg. A munkások az új lapban azt hirdetik, hogy a sztrájk kizárólag gazdasági jellegű. Felhívják a munkásokat arra, hogy tanúsítsanak komoly magatartást és ne utközzenek össze az államhatalommal.

Ma kezdődik a frankügy főtárgyalása

Külföldről óriási érdeklődés nyilvánul meg a tárgyalás iránt

(Budapest, május 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Pénteken délelőtt kezdődik a frankhamisítási ügy főtárgyalása, amely iránt a világ minden részéből rendkívüli érdeklődés nyilvánul meg. Huszonnégy vádlott és negyven tanu van beidézve. A tárgyalási temat átalakították. Összesen százhusz belépőjegyet adnak ki, amelyek háromnegyedrészt a külföldi, többt pedig a magyar sajtó képviselőinek és a diplomáciai képviselőknek osztották ki.

Ezzel kapcsolatban az „Az Est” azt írja, hogy Nádossy dr. Gál Jenő fogja védeni. Vaszonyi Vilmos irodavezetője, dr. Telek Gusztáv lemondott Rába Dezső védelméről és helyette Vámbéry Rusztem fogja a védelmet ellátni. Eddig már több, mint ötven külföldi újságíró érkezett Budapestre, köztük angol, francia, belga és olasz és három amerikai lap tudósítója.

A tárgyalásra huszonnégy vádlott és hetven tanu van beidézve. A tanu között szerepel többek között Bethlen miniszterelnök, Vass József néppárti miniszter, gróf Teleki Pál, gróf Sigray Antal, gróf Jankovics-Bécsán Endre, gróf Zchy Visdimir és P. Ilaviciu György örgy.

Sztrache Gusztáv dr. főállományész véleménye szerint a főtárgyalás két héten belül befejeződik, minthogy Törek tanácselnök, a főtárgyalás vezetője, semminemű elhúzóást nem fog tűrni. Az a hír, hogy Törek állítólag

A font nem forog veszedelemben

A tőzsdén az általános sztrájk egyelőre nem érezteti hatását. A kínálat jelentéktelen. A bankok közlik, hogy a közönség a betéteit nem vonja vissza. Pénzügyi körök véleménye szerint az angol valuta egyáltalán nem forog veszedelemben.

A félhivatalos Reuter-iroda délben közleményt adott ki arról, hogy a helyzet változatlan. Cook munkásevezér a békéről szóló híreszteléseket alaptalanoknak mondja. A forgalom továbbra is javul. Reggel az autóvezetők sztrájkhatározata ellenére többszáz automobil állott a közönség rendelkezésére.

A kereskedelmi élet nagy nehéz ségekkel küzd

A hivatalos lap ma reggel megjelent száma a helyzetet a következőkben ismerteti: „Az ország kereskedelmi élete nagy nehézségekkel küzd. A lakosságot veszteségek érik és a keletlenetlenségek nem jelentéktelenek. Biztató jelenség, hogy az önkétesek még mindig tömegesen jelentkeznek és felajánlják szolgálatukat a rend fenntartására. A villamosági, gáz- és vízművek elegendő munkaerővel dolgoznak, fennakadás nem lesz. Fűtőanyagokban, élelmiszerekben a készletek kielégítőek, de a lakosságnak takarékoskodnia kell, hogy több hétre el legyen látva. A vasuti személyforgalom fokozatosan fellendül. A rendőrség támogatására is annyi ember jelentkezik, hogy már többre nincs szükség. A lakosság nyugodt és bizik az államhatalom erejében.”

A hivatalos lap első oldalán Baldwin szöveget intéz az angol néphez és felszólít minden polgárt, hogy viselje türelmmel a megpróbáltatások idejét. A kormány, amely minden tőle telhetőt megtett, abban az erős hitben van, hogy mindenkinek a közreműködésével sikerül a fog megnyernie, hogy Anglia szabadsága és jogai épségben tarthatók legyenek. Anglia törvényei a nép közös öröksége, tehát a népek kell a törvényeket megőrizni.

lag parancsot kapott az ügy politikai részének kikapcsolására, nevetség.

A politikát a főtárgyalás anyagából nem lehet kikapcsolni. Arra a kérdésre, vajon igaz-e, hogy Franciaország tiltakozik Törek tanácselnök ellen. Sztrache kijelentette, hogy ilyesmit kizártnak tart Franciaország részéről. Arra vonatkozólag, mi igaz abból, hogy a franciák magánvádat emelnek Teleki ellen, Sztrache kijelentette, hogy a franciáknak szerdái alkalomban azonban a főtárgyaláson terhelő momentumok merülnek fel Teleki ellen, úgy maga az államügyészség fog utána vádat emelni.

Kavarodás Diamandi párisi román követ nyilatkozata körül a német-orosz szerződésről. Bukarestben jelentik: A „Prager Presse” legutóbbi számában azt a berlini hírt közli, hogy a román kormány sajnálkozását fejezte volna ki a német kormánynak Diamandi párisi követ interjúja fölött, amelyet az orosz-német szerződéssel kapcsolatban egy párisi lapnak adott. A lap szerint Diamandit felvilágosítás és magyarázattételre Bukarestbe rendelték. Mitilneu külügyminiszter a „Rador” tudósítójának a következőket jelentette: „Nem kértek, nem fejeztünk ki és nem is fogunk kifejezni sajnálkozás, vagy magyarázatot Berlinben párisi követünk szavaival kapcsolatban. Annál kevésbé lehet szó boosánatkérésről. Eo olyan téves az a hír is, hogy Diamandi követet Bukarestbe hívtak volna.”

6
a
b-
a
k-
L
ne-
75
97
50
150
39
51
115
39
102
48
58
48
48
48
150
48
90
180
48
58
58
78
126
102
190
150
48
58
102
115
100
36
102
63
63
63
126
115
180
58
63
115
115
48
ában,
beküld-

Nagy pünkösdi
harisnyavásár
SIPOS-nál, Cluj,
Calea Regele Ferdinand No 8.

**Az erdélyi Keren Kajemet
felhívása az Ijjar-akcióra**

Az eszme, amely a sanremói békekongresszus által öltött testet, hogy Palesztina a zsidó népnek visszaadassék, a zsidó nép széles rétegét nem fogta meg olyan mértékben, mint ahogy annak hatnia kellett volna, holott Sanremo csak a jogot adta a zsidó népnek, az ország megváltását és felépítését a zsidó népre bízta.

A cionista szervezet az egész világ zsidóságában tért hódított, de nem terjeszkedett ki annyira, hogy teljesen átfogja a zsidóságot. Palesztina felépítése nem lehet a zsidóság egy rétegének privilégiuma, hanem az egész zsidóság kötelessége.

Elhatározta és megparancsolta a cionista szervezet, hogy Ijjar hónapját minden cionista arra használja fel, hogy a mozgalmat kiterjessze, népszerűsítse, Ijjar hónap az eszme propagandája legyen. Minden cionista támogassa tehát munkájával a világszervezet parancsa szerint az Ijjar-akciót.

Az Ijjar-akció üdítő hatással lesz mozgalmunkra, az eszme újabb tért fog hódítani, új és friss erőt fog magához vonni, kiszélesedik, kiterjeszkedik az általa képviselt ügy komoly, gigantikus fontosságához méltóan és egy ország-alapító nép problémája lesz. Ehhez a munkához hozzá kell járulnia a Keren Kajemet munkásainak is, mert ha kiszélesedik és kiterjeszkedik az eszme, csak újabb lehetőségeket nyújt a Keren Kajemet tevékenységének is. Éppen ezért természetes, hogy Ijjar hónap alatt semmilyen különleges KKL akciót nem óhajtnak lebonyolítani, inkább azt az erőt az eszme terjesztésére engedjük át, de amilyen természetes ez, éppen olyan természetesen áll az a parancs, hogy a persely-tevékenység, a persely írtés is ebben a hónapban, mint a többiekben, továbbra is elvégezendő. Ijjar hónapjának az eredménye pedig az kell legyen, hogy a kiterjesztett propaganda eredményeképpen újabb perselyek helyeztessenek ki mindazoknál, akiket az eszme számára megnyertek.

Akiba

Irta Giszkalay János

Jeruzsálem a maga katonai készülődéseivel volt elfoglalva, a várfalakat erősítették, hadseregeket szerveztek és egyébként is, a tavaszi időszak már beköszöntött, — a római támadás minden nap várható volt: nem jutott már idő arra, hogy az ország legfontosabb védelmi körében, Galilában, az ügyeket teljesen rendbehozzák. Ilyen külső és belső körülmények között kezdődött a nagyélet-halál birkozás Róma és Jeruzsálem között.

Néző császár, a csufosan megszalajtott Cestius Gallus helyébe, világbirodalmának leg nagyobb hadvezérét, a brittek legyőzőjét, Vespasianus Flaviust bízta meg a zsidók elleni háború vezetésével. Vespasianus félén kereszttől mást se csinált, mint hogy csapatokat vont össze Zsidóország határán, összesen hatvan ezer főből álló válogatott római haderőt, bőven felszerelve tábori készletekkel, ostromgépekkel, lovassággal (a segélycsapatok sorában ott voltak Agrippa király ezredei is) és a 67-ik év tavaszán megkezdte az előnyomulást Galil ellen. Elődje csufos kudarcától, de a maga tapasztalatán is okulva, óvatosan nyomult előre: nagy becsületet volt akkoridőben a zsidó bátorságnak és erőnek. De az óvatos tapogatózással előnyomuló római hadseregnek hamarosan olyan fegyvertársa támadt, amelynek segítségével a galileai hadjárat sorsa már eleve is eldőlt. Josefusz lelkében már ekkor tanyát ütött az árulás gondolata. Hadseregével kardcsapás nélkül húzódott vissza, egyre beljebb az ország határaitól és ott is, ahol a rómaiak nyílt útközre kényszerítették, a vezérében nyílt árulót látó zsidó hadak minden önbizalmukat veszítve futottak meg a rómaiak elől. Bizonyos az, hogy

**A francia esküdtbírósg halálraítélte a tömeggyilkos
Scierre asszonyt**

**Hat rendbéli gyilkosság és két gyilkosságl kísérlet bizonyult rá
a kalandoséletű olasz asszonyra. A tömeg meg akarta lincselni**

(Páris, május 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Antoniette Scierre asszonyt Nimes város esküdt bírósága több napi izgalmas tárgyalás után hatszoros gyilkosság és kétszerezs gyilkossági kísérlet miatt halálra ítélte.

Antoniette Scierre, akinek a pöre egész Európa érdeklődése mellett folyt le, olasz kereskedők gyermeke volt, aki már krán kikerült az életbe, amelynek minden szabadságát ki akarta élvezni. Kalandos életet folytatott, de huszonnyolc éves korában meg akart térni és férjhez ment egy Salomon nevű kertészhez. A kertész ismerte felesége előéletét, de azt remélte, hogy a szeretet, a polgári jólét és a gyermek imét visszaviszik a tisztesség útjára. Egy évig valóban minden rendben ment: az asszony házas, ügyes és szorgalmas feleségnek mutatkozott. De aztán jött a háború, a férjnek be kellett vonulnia. Néhány hónapig az asszony hűséget tartott, de végül mégis visszatért a régi kikapongó élethez.

Férjé: betegség miatt szabadságot kaptak, három évi háborús szolgálat után hazajött és a szomszédok elmondják neki az asszony minden viselt dolgát. Salomon kidobta házából a feleségét, aki gyermekével együtt ismét kalandos életet kezd. Hol az egyik, hol a másik franciaországi városban bukkant fel, mint csaléd, mozdón, míg végre megtanulja a betegápolást és mint ápolónő tartja fenn magát. 1924-ben St. Gillesben, Nimes mellett, telepedik le, ahol egy Rossignol nevű munkással áll össze. Minthogy azonban a munkás állandóan brutalizálta, elhagyta. Ebben az időben ismerkedett meg egy Rosalie Gire nevű rosszhírű asszonnyal, akivel együtt ivásznak adta magát.

Ugyanazon év december 10-én egy beteg csalónőhöz hívták. Egnapi ápolás után az asszony meghalt. Karácsony estéjén Chapelle asszony, akinél Antoniette Scierre lakott, hirtelen megtegedett és arra kérte lakóját, hogy ápolja. Másnap az öreg Chapelle asszonyt és férjét is holtan találták. A faluban még senki sem gondolt akkor rosszra. Március 18-án Rossignol, akihez Antoniette Scierre időként visszament, egy elkeseredett veszekedés után hirtelen meghalt. A faluban akkor már sugdolózni kezdtek. Március 24-én Martin kisasszonyhoz hívták Scierre asszonyt és másnap ez is halott volt. Április 9-én pedig Gouand asszony kéreti magához a betegápolónőt és másnapra ő is halott volt. Férje hasonló szimptomák között betegedett meg, de őt meg lehetett menteni. Ugyanakkor azonban Mirman

asszony, akinél Scierre Antoinette az éjszakát töltötte, haldokolva került a kórházba.

Erre már letartóztatták a kalandornőt, aki rövid tagadás után beismerte bűnét. A házkutatás során megtalálják azt az üveg pyralint, amely rendkívül sok arzénikumot tartalmaz. A mérget még első férjétől hozta, aki azt a kertészetben használta. Az első kihallgatás alkalmával csak három gyilkosságot ismert be és mentesült részlegességét és nagy nyomorát hozta fel. Elmondotta, hogy Chapelle asszonynál néhány frankot lopott, a többinél már ren a nyomor készítette, hanem valami ellenállhatatlan vágy hajszolta a gyilkosságra.

Az esküdtsek előtt a megbánás semmi jelét nem tanúsította. Széles, pöffedt, szápadt arca olyan, mint egy álarc. Nem akarja vállalni semmiképpen mind a hat gyilkosságot, hanem berátnóját, Rosalie Giret vádolja bűnrészességgel. A megvádolt barátot védekezni akar, de két tanú, Madame Mirman és Passe kisasszony, akiket nem sikerült halálra mérgeznők, szintén vallják, hogy Girenek része volt a bűnyntényben. Bizonyítani azonban nem lehetett és azért egyelőre ellene vádat nem is emeltek.

Az esküdtsek mindössze husz percig tarcsokoztak. Az ítélet így szól: „Antoniette Scierre asszonyt halálra ítéljük, Nimes városának egyik piacán kell őt kivégezni“.

Az utcán várakozó tömeg meg akarta lincselni a gyilkos asszonyt.

Postavarie Engleze

Angol szövetséghez

az átköltözés előtt

**alkalmi
elárusítást**

rendez.

Glück Izrael
Cluj, Calea Victoriei 5.

a nyílt csatákban szenvedett vereségeket kizáróan Josefusz áruló magatartása idézte elő. Bizonyítéka ennek az, hogy ugyanazok a zsidó szabadságharcosok, akik az ő vezetése alatt lélekvesztetten futottak meg és szédtek széjjel — amint lerázták a nyakukról a gyáva, áruló vezértségét, a halálmegevető hőstettek csodáit vitték véghez a legkétségbeesettebb egyenlőtlen harcokban is. De köztudott dolog volt, hogy Josefus már ekkor is titkos tárgyalásokat folytatott a római sereggel.

Josefust az első nyílt veresége után cserbenhagyta a katonasága. Széjjelfutottak a szélrózsa minden irányában. Maga Josefus Tiberias városába szaladt és meneküléssel fejvesztett pánikot idézett elő a városban. De volt egy ember Galil veszélyeztetett végvidékein, akinek törhetetlen ereje, ha nem is tudta visszazserezni azt, amit Josefus gyáva megfutamodása elveszejtett, de legalább megmentette a zsidó fegyverek ragyogó tisztaságát, becsületét — és halálmegevető ellenállásával úgy föltartóztatta a római haderőt, hogy Jeruzsálem megtámadásáról hosszú ideig le kellett mondania. Jochanan Gus Chalav volt ez az ember, az izzó-lelkű patrióta, az áruló Josefus kérelhetetlen üldözője, a zsidó szabadságharc egyik vezetés szereplője. (Gus-Chalav egy kicsiny erődített város volt Felő-Galilea határán. Szó szerint való fordításban annyit jelent, hogy „tejgörgöngy“, vagy „zsiros rög“. Utalás a környék nagy termékenységére. Ennek a városnak parancsnoka volt Jochanan és erről kapta a nevét is: Jochanan Gus-Chalav. Görög-látia kiejtéssel Gisz-Kala-nak mondták és Jochanan Johannes Gisz-Kala néven ismerték.)

A vezéreszközt, széjjelfutó zsidó hadakat Jochanan Gus-Chalav hihetetlen erőfeszítéssel

újra összeszedte, megrakta velők az erődítéseket, újra szervezte az ellentállást és — a galileai hadjárat igazában csak most kezdődött. Az első ilyen nagyobb erődítés, amely az előnyomuló római hadseregnek útját állotta, Jotapata volt. Gus Chalav személyesen nem vett részt a védelemben, — kötelességé másfelé hívta, — de izzó lelke ott gyújtogatott a várórség szívében és ugyanazok a zsidó harcosok, akik Josefus vezetése alatt megrémülten szaladtak széjjel, úgy állottak a százszoros erejű római sereggel szemben, mint egy megdönthetetlen sziklat. Vespasianus hatvan ostromgépet és toronyt állított fel a város ellen: óriási erő, az akkori katonai eszközök terén. És Jotapata hős védői adallal álltak az ostromot. Mindent keresztöltő kirohanásokkal nagy veszteségeket okoztak az ostromló seregeknek, nem egyszer megfutami ták az ellenséget, ostromgépeiket felgyújtották, széjjelrombolták, a föllállítóik ellen fordították, — pedig alig voltak néhány ezren az ötvenezerezi ostromló sereg ellen és élelem fogytán, víz híján, fáradtan, éhesen, szomjasan küzdöttek a tulerő ellen. Az ostrom így is negyven napnál tovább tartott — a római hadsereg már kifáradtan, libegve és tanácstalanul állott a legyőzhetetlen zsidó várral szemben, — de az árulás megint csak segítségére jött az ellenségnek. Okunk van hinni, hogy ebben az árulásban megint csak Josefus kezét lássuk. Mielőtt a rómaiak körülvették a várat, Josefus is megérkezett a védők közé Tiberiasból, ahova az első veresége után gyávan megszaladt. A vár védői bizonyára gyánakvó szemmel fogadták, de nem tehettek ellene semmit: hivatalosan még mindig ő volt a galileai zsidó hadak fővezére — és így kelletlenül belétörődtek abba, hogy az ő parancsnoksága alatt védelmezzék a várost.

**A pol
Kétszáz o**

(Nikolsburg, május 6.) Az Uj Kelet kcséburgban leégett zsidó gettó. A tűz rő és pusztításairól monlank te:

Ugy keletkezett egy Spatina revü kottak. Az zsir kiforrzó. Nagy lángok es egész konyha lángok szedságban lévő koslángok vészes gyors házra, majd a szomszapot adott a tűzn házrok lángban áll rohand eő, ak az oltásra és minden szoritkozott.

A tűz terjedését mény, hogy a ház az onfelül több ház A Quergasseból a Ezek voltak az egy Schweinburggassera 11 óráig dühöngött Éjfel felé végre még hajnali öt óra csapódtak fel. Az lakossága vett részt kát végeztek, de iglyos sebésülés. Nehatan pedig kőn szász ház égett porlák nélküli. A csalaban és a piaristák uttal a katonaság kosság körében gyű alatt százezer cseh

A legtöbb ház lengasse 9. szám teljesen ép maradt határépülete és megszerelve homlokzat Alatta pedig héber ez az a határ, am zsidó ember kőna

De Josefus n azt tanácsolta, h láljacak kegyele pata védői nagy a vezérük áruló delem változatla vább. Viz és éle dök álltak tova tartó csatákban harcosok: de a messziről tudott ekkor, a véres az árulás betető szökevénye elár van a vár legke árulta azt is, he nyira kimerülte éjszakai rajtaütö öket. Így is tör egyik éjjelen er megmász a fa alvó őrségen és tett volna gond ság előntötte a

Az álmukbe ccsok már nem tet. De arra m hogy életüket zatos véres öld ember, ember e halálmsgyvetés ellen, hogy Ve sgharcos halá biztos birtokáb

A gyalgató dött közre. En vetlenül a vár kor az u csi zélo: a harcos e

ZSIDÓ KÖZÉLET

Az Országos Sékelbizottság által kinevezett sékelbiztosok

Dr. Weisz Ignác Mezőszentmihály, Langer B. Sándor Oravica, Pollák Márkus Marosludas, Seelinger Márton Havasmező, Struhl Rebike Borszék, Binder Weisz József Nagyiklód, Moskovits Sámuel Ruscova, Brüll Zoltán Felsővisó, Dávid Sári Somkerék, dr. Abel Ödön Kékes, Hersch Lázár Pausa, Becker Adolf Nyárad-szereda, dr. József Ede Alsóvisó, Berkovits Isák Mezőörményes, Mózes Simon Kápolnok-monostor, Isák Mihály Szalárd, Rubin Herman Gyergyószalmás, Rosental Jenő Leordina.

A Jogvédő Iroda közleménye

A kolozsvári Tábla a következőknek intézte el újabb állampolgársági ügyüket: *Morgensztern Bernát Cluj, özv. Klein Sarolta Szászváros, Róbert Ervin Gluj, Steiner Gáspár Piskitelep, Halpern Ernő Bucuresti.*

A marosvásárhelyi zsidó iskola Lagbeómer-akciója

A marosvásárhelyi zsidó iskola dr. Engelberg Dezső iskolaigazgató vezetésével alatt egy nagyszabású Lagbeómer-akciót rendezett. Az egyes osztályok között egy hétig tartó versenyt rendeztek több mint 5000 lejt jövedelmezett a KKL javára. A követésreméltó agilitásért mindenekelőtt dr. Engelberg Dezső igazgatót illeti a dicséret, de úgy a tanári kar, mint az egyes növendékek szeretettel és lelkesedéssel állottak az ügy szolgálatába. A nyertes a lányok közül a VI. osztály lett, vezető Elek Zseni, míg a fiuknál Simon Pál vezetésével a VII. osztály gyűjtött a legtöbbet. A nyertes osztályok díszesen kiállított emléklapot nyertek.

Az iskolai akciónak volt egy igen kedves és jóleső epizódja, mely a tanári szobában a VII. osztály gyűjtött a legtöbbet. A nyertes osztályok díszesen kiállított emléklapot nyertek. Engelberg igazgató ünnepélyes mozdulattal nyitja ki a perselyeket, a tanárok hasonló ünnepélyességgel számolják a pénzt. Az ablak alatt száz és száz gyerek, osztályonként külön csoportokban izgatottan tárgyalták az esélyeket. Hire fut, hogy a VI. osztályuk már 600 lejt olvastak eddig. A hetediketek sápadtan néznek egymásra, majd egy gondolattal és szinte egyszerre mindegyik kiforgatja a zsebét és minden található lejt egybegyűjtve, egyikük beviszi, hogy több legyen.

Engelberg dr. meleg szavak kíséretében hirdeti ki az eredményt. Megdicséri a II. osztályt, ahol a gyermekek szintén jelentékeny összeget gyűjtöttek. A VI. fiu osztály pedig hosszú orral és elszontyolódva veszi tudomásul a rá nézve kedvezőtlen eredményt. Alig lehet őket megvigasztalni. A megbillent lelki egyensúly mégis helyreállt valahogyan arra a kijelentésre, hogy a legközelebbi alkalommal helyre lehet hozni az osztály tekintélyén esett foltot.

A sékel jelentősége Palesztina felépítésében

A cionista tevékenység olyan fejlődési fokra érkezett el, hogy parancsoló szükségesség követeli a legnagyobb erőfeszítéseket a szunnyadó nemzeti erők felélesztésére és nemzeti újjáalakulásunk eredményének biztosítására. Ezeket a feladatokat csak egy hatalmas cionista szervezet valósíthatja meg. Mozgalmunk ereje és a cionista gondolat vonzereje viszont a sékelben jut kifejezésre. Nem szabad azt hinni, hogy nemzeti otthonunk berendezésének nagy célja mellett a sékelakciónak nincsen jelentősége, mert a sékelnek nemcsak pénzügyi, de politikai és erkölcsi értéke is van. Minden sékelbiztosnak polgárjoga van a cionista mozgalomban. A sékelbiztosok választják meg a mozgalom legmagasabb fórumát: a világtanárszabást, ők döntenek tehát a cionista

politika és céljainak irányára tekintetében. A sékelbiztosok összességük alkotja a cionista szervezetet de mokr'ibus alapjait.

Az 1897-ik évi első kongresszus óta a sékel megváltása jelenti a hozzátartozandóságot azokhoz, akik a zsidó nép jövőjét szívükön viselik és annak kialakulásáért felelősséget éreznek. Napjainkban, a zsidó nép nagy nyomorában, sorsának nyomasztó bizonytalanságában a zsidó kérdés éles vonalakban áll szemünk előtt. Elszánt és félre nem ismerhető akarattal kell bizonyítanunk, hogy készek vagyunk saját erőnkkel a zsidó nép jövőjét biztosítani. A sékel jelenti a bázeli program hitvallását. Az 1897. augusztus 28. től 31-ig Bazelben ülésező cionista kongresszus a Cionista Szervezet programját és célját a következőképpen állapította meg: „A cionizmus célja, hogy a zsidó nép számára a közigazgatás biztosított otthon teremtse Palesztinában.”

Ezt a nemzeti otthon a népek tanácsa már odaítélte a zsidó népek számára a sor, hogy a pusztá országba életet és virulást vigyünk. Az ország gazdasági felépítéséhez a zsidó nép széles rétegeit kell megnyernünk és ki kell építenünk ezt a szervezetet, amely a zsidó népek történelmi jogát visszaszerezte és arra van hivatva, hogy a zsidó Palesztina további fejlődésének gondját viselje. Egy hatalmas és aktív szervezet fogja megteremteni és megerősíteni az épülő ország befolyását a világban

Csak kevés vállalat tett eleget a kötelező építkezéssről szóló törvénynek

Módosításra szorul a végrehajtási utasítás

(Cluj-Kolozsvár, május 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap számunkban közöltük a munkaügyi minisztérium rendeletét, amelyben felhívja a részvénytársaságokat és gyárakat, amelynek alaptőkéje az 5 millió lejt meghaladja, hogy a kötelező építkezésekről szóló törvény értelmében intézkedjenek a székházak és tisztviselők részére szükséges lakásoknak a felépítéséről és 1927 ig való befejezéséről. Megirtuk azt is, hogy a munkaügyi minisztérium rendelete kimondja, amennyiben ezek az építkezések nem nyernének befejezést, úgy a kormány a részvénytársaságokra olyan magas házbírádót fog kiróni, mint amennyit a házbírek kitesznek.

A bankok és iparvállalatok körében az erőlyes rendelet érthető meglepetést keltett. Bizonyos, hogy az ország egyik legsúlyosabb problémái közé tartozik a lakáshiány kérdése és ez a liberális törvényhozás által hozott törvény a helyzetben lényegesen javítana. Információink szerint azonban a bankok és nagyipari vállalatok, részvénytársaságoknak csak egy elenyésző részük kezdte meg és fejezheti be az építkezési munkálatokat, míg a vállalatok többsége ezideig semmiemű ilyen akciót nem kezdeményezett. Így a kolozsvári piacon is csak kevesen tettek eleget ennek a törvénynek.

A rendeletet éppen ezért élénk kommentálják gazdasági körökben és érdeklődve várják annak következményeit.

Az Uj Kelet munkatársa felkereste ezzel kapcsolatban Diamant Izsót, az Industria Sármei vezérigazgatóját, akitől felvilágosítást kért a rendelet által kreált helyzetre vonatkozólag.

— Mi denekelőtt — mondotta Diamant vezérigazgató — hangsúlyozni kívánom, hogy ez a törvény, amennyiben méltányosan és a körülmények szemellett tartásával interpretálják, feltétlenül igazságos és szociális. Kérdés azonban, hogy meglesz-e az egész országban a kívánt hatás és hozzá járulni az általános lakáshiány enyhítéséhez. Valószínűnek látszik ugyanis, hogy azok a vállalatok és részvénytársaságok, amelyek nem tesznek eleget ennek a törvénynek, keresni és találni fognak kibúvót a törvény alól, amelynek végrehajtása bizonyos jogi kérdéseken könnyen meghúsíthat. Vegyünk egy példát. A részvénytársaságok szék-

szétszórta élő zsidó nép e.

A világ zsidóságának vezetői önfeloldozó munkájukban bizakodással néznek ezekben a napokban a zsidó nép mindon egyes tagjára és hiszik, hogy mindenki habozás nélkül fogja elismerni a minden oldalról szorongatott zsidó népi közösséget és így fogja a világ meglátni azt az erőt és azt a tekintélyt, amellyel cionista mozgalom a zsidó nép jövőjének kialakítására törekszik.

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kolozsvári helyi csoportja

vasárnap, május 9 én délelőtt fal 11 órai kezdettel választmányi ülést tart, melyre tisztelettel meghívja a választmányi tagokat.

Vendégek szívesen láttatnak.

Dr. Kertész Jenő felolvasása az újjáépülő Palesztináról

A Zsidó Nemzeti Szövetség kolozsvári helyi csoportja folytatja a vitaestélyek sorozatát. Ezuttal a kereskedelmi és iparkamara nagyszabású rendezvényében tartják meg szombaton, május 8-án este kilenc órakor a vitaestélyt, amelyet Boskovics József elnök fog megnyitni. Dr. Kertész Jenő „A zsidó Palesztina felépítése, mint egyetemes kulturálat” címen tart előadást, amit vita fog követni.

helyükön kötelesek székházat és tisztviselői lakásokat építtetni. Nyílt kérdés marad tehát, hogy például egy bank, amelynek székháza a fővárosban van, kötelezhető-e arra, hogy vidéki fiókjainak is székházat építtessen.

— A mi vállalatunk például Aranygyéresen minden évben átlag 15—20 tisztviselőjének épített lakást és így a vállalat összes tisztviselői az általunk épített lakásokban vannak. Bizonyára adni fog a kormány haladékosan a munkálatok befejezésére. Vagy itt van kolozsvári székházunk ügye. Nem lehet plauzibilis, hogy ezt a telket, amelyet a vállalat céljaira megvettünk és átalakítottunk, hénytelenek volnánk elpredálni és másat építtetni.

— Erdélyben az a speciális helyzet áll fenn azonkívül is, hogy a nagy vállalatok nagyrésze, amelyeket az imperiumváltás előtt alapítottak, nem valorizáltatta aranykoronában megállapított alaptőkéjét és így az nem éri el a törvény által előírt ötmillió összeget, amely székház és tisztviselői lakásépítésre kötelező.

Amint e nyilatkozatból is megállapítható, a rendelet végrehajtása körül számos olyan momentum merült fel, amely vitatárgyat képez. De ezenkívül a mai viszonyok sok vállalat számára nem adják meg a lehetőségét, hogy építkezésekre ily nagy tőkét investáljanak.

Kereskedők figyelmébe

Utorszövetek, szőnyegek, ágygarnitúrák, hencsertakarók, gyári árban
Back Bernátnál, Oradea-Mare
Pata Regina Maria 1. sz. szereznek be.
Telefon 9-55

Megnyílt a Félixfürdő társaságában teljesen újonnan átalakítva, a

Bihar szálloda és étterem

Elsőrangú kiszolgálás. — **חברת ביהר** kitűnő borok Elsőrangú cigányzenekar.

Cionisták!

Ne felejtkezzetek meg a sékelről, a zsidó ösztartozandóság jeléről és az egyetemes zsidó érdekért dolgozó világszervezetnek egyetlen bevételi forrásáról.

Tavaszi női és férfi ruhákat

fest, tisztít UNIO, Cluj

Fióktüzet Str. Barițiu No 2., Str. Iuliu Maniu 8. — **Telefon 877 sz.**

IROK

Bashkir

A három

A budapesti kulturális feladatok ellátásában, hár Bashkirteff M. legtitokzatosabb egyéniségének jegyzetét.

Annál is inkább, mert ne vencionális szövegeket, hanem a Bashkir akívé annak tette, hanem izében forrongó hajlékonyságát igazi egyéniség Pierre Borel naspogár. Főszikrázó hideg jőzan éleslátó Mária, a tisztelettel és hullámozott egyetlen eny

Csak ter meg Bashkir magasabbra meg, Ibsen nem hajlan kemény köntői forrás. A hassa pöten megvár és elkészere aki otthagya terségét, tákonokságot

Pedig, — mennyi nórái próbá polita szell orosz leány régen megmelyet a f dunktan i kirtseff M. attól, hogy mondjon e George Sa vedélyek lángjába. életrajzáró löbban, a ben is oly őszinteség megbotrá nem fogj

Csodá ari: z'okra szinte felalásra, a hűpégén az vonnak, ek, min lényegét.

Ha r nak is o teljes ő tudnunk hette le oia mo venciózu élet min az ő fész mőza-ér magát egyéni és élet zóvá il

A h elfogul zével v

a Banca Nationala két héttel ezelőtt százmillió lejt dobott a külföldi piacra, hogy angol fontot vásároljon érte. A lap szerint Londonban, Bécsben, Zigrában és Belgrádban most is nagy tételben adnak el lejt, aminek eredményeképpen a lejt napról napra alacsonyabb árfolyamon jegyezték Londonban.

— Vajjon segíteni fog-e — írja a lap — ezen a bankközi devizaforgalom betiltása? Miért nem tiltja be a Banca Nationala a külföldre való lejeladást? Mert mit szól a külföld, ha azt látja, hogy az aránylag kis összegű 100 ezer fontot a Banca Nationala csak lejkihelyezéssel tudja megszerezni? Lshet, hogy ez a százezer angol font hozzájárult a lej árfolyamának átmeneti javulásához, de most, hogy még jobban visszastültyedt, a Banca Nationala talán újabb százmilliót fog kidobni külföldre?

Ellentétek a kormány gazdasági bizottságában

A kormány gazdasági bizottsága ma délelőtt tárgyalta a valutamegjavításhoz szükséges intézkedéseket. Az ülés határozatairól nem adtak ki közleményt a sajtó számára. Hir szerint a bizottság tagjai között nézeteltérések vannak. Egyesek a bevétel elhárítása mellett foglaltak állást, mások ellent.

A Banca Nationala igazgatósága is rendkívüli ülést tartott ma délelőtt, amely félkettőkor ért véget. A bank határozatai szintén a minisztertanács elé kerülnek jóváhagyás végett. Oromolu kormányzó változatlanul optimista. Tudósítónk előtt megcáfolta azt a hírt, hogy kényszerárfolyamot léptetnek életbe 1350 es font sterling alapon.

A bukaresti piac egyébként ma sokkal nyugodtabb volt. Elegendő deviza is állott rendelkezésre. Az összes bankok közös egyetértéssel elhatározták, hogy nem vásárolnak drágábban fontsterlinget 1385 lejnél. Ez az árfolyam ma stabil maradt. Pénzügyi körökben is nyugodtan ítélik meg a helyzetet.

A Banca Nationala és a pénzügyminisztérium körében nyert értesülések szerint az életbeléptetendő intézkedések sokkal inkább gazdasági és pénzügyi jellegűek lesznek, mint korlátozó és inkvizitorkus természetűek.

A Banca Nationala cáfol

Oromolu, a Banca Nationala kormányzója kijelentette, hogy a valutaesésnek nem szabad túlságosan megriasztania a közvéleményt, ezek az esések incidentálisok, amelyek véget fognak érni. A kormányzó megcáfolja a hírt, hogy az elmúlt két hónapban devizákat vásárolt és lejt adott volna el. Az októberi szelvény beváltása már rég biztosítva van. A külföldön forgalomban levő lej eredete a Banca Nationalával niacsen összefüggésben. Ez a lej azelőtt zárolva volt, azután szabaddá lett téve és külföldön eladásra került. A Banca Nationala zavartalanul folytatni fogja az infláció elleni politikáját.

Zárolják a külföldiek deviza-lejleiteit

Kormánykörökből nyert értesülésünk szerint a kormány az idegenek szabad lej-lejleiteinek ellenőrzését fogja elrendelni, újabb zárolásról azonban niacsen szó.

A kormány és a Banca Nationala vezetői között folytatott tárgyalások során több intézkedést határoztak el, amelyek közül egyeseket ma már életbe is léptettek. Ma reggel az összes deviza autorizációval bíró bankok elhatározták, hogy folytatják devizautizációikat. A Banca Nationala bocsátott rendelkezésekre külföldi devizákat. Románia összes bankjai a következő eljárás szerint fogják devizautizációkat folytatni: A bankok a Banca Nationala által megállapított hivatalos árfolyamon — ma 1385 lej a font sterling nézve — adják el a külföldi devizákat. Az eladás a devizahivatal által látamozott deklarációk alapján történik. A bankok esténként ezeket a deklarációkat beterjesztik a Banca Nationalához, amely kiszolgáltatja az eladott devizákat. Az exportőrök is kötelesek lesznek ugyanilyen árfolyamon eladni devizáikat.

Tovább zuhan a francia frank

Tegnap jelentették, hogy Zürichben a frank árfolyamának nagyarányu lemorzsolódása indult meg. Ez az esés ma az eddiginél is nagyobb mértékben folytatódott és a tegnapi zárleti árfolyamával szem-

ben a frank ma kerek 30 pontot veszített értékéből és 16-07 és fél szantimon jegyezték a tegnapi 16 37-es árfolyam után. A frank zuhanása óriási pánikot idézett elő Párisban, mert váratlanul érkezett. Az újabb esést egyébként kapcsolatba hozzák az angol sztrájkjal és azt hiszik, hogy az angol

A minisztertanács hivatalos közlése a lej stabilizálására célzó kormányintézkedésekről

(Bucuresti-Bukarest, május 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma este minisztertanács volt Averescu tábornok elnökletével, amelyen kizárólag a lej esésének problémájával foglalkoztak. A tanácskozásról a következő kommuniké adták ki:

A minisztertanács részletesen megvizsgálva a helyzetet, amely a lej zuhanása következtében előállott, elhatározták, hogy megteszik a szükséges intézkedéseket a rendelkezésre álló eszközökkel arra, hogy a lej külföldi vásárló-

kormány a font stabil értékének a megvédésére nagy francia értékeket és rengeteg frankot dobott a pénzpiacokra és ezzel a frank pozícióját megdöntötte. A pánik hatása alatt holnap Párisban minisztertanács lesz, amelyen megbeszéljük a szükséges teendőket a frankmentés érdekében.

ereje helyreállítsák. Erre a legjobb eszköznek a kivitel intenzifikálását látja a kormány ezért elhatározták, hogy teljesen szabaddá teszik azon cikkek exportját, amelyek Romániában feleslegben vannak.

Egyidejűleg megtették a szükséges intézkedéseket olyan irányban, hogy a központi devizahivatal a Banca Nationalával együtt állapítsa meg a devizakereskedelem új ellenőrzési módját. A kérdés végleges rendezését a szombati minisztertanácsra halasztották.

Nachum Szokolov ünnepélyes fogadtatása Délafrikában

Oaptown polgármestere, Smuths tábornok, a kormány és a parlament tagjai üdvözölték a zsidóság vezérét

(Captown, május 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A cionista exekutive elnöke, Nachum Szokolov április 28-án Captownba érkezett. A cionista konferencia delegátusai külön vonattal érkeztek a kikötőbe, hogy a cionista vezért üdvözöljék. Captown polgármestere is felment a hajó fedélzetére, ahol Szokolovot a város polgársága nevében üdvözölte. Az üdvözölés során a polgármester melegen emlékezett meg a palesztinai zsidó ujjáépítéséről és kijelentette, hogy szívesen működik közre a nagy mű támogatásában. Ugyancsak a fedélzeten üdvözölték Szokolovot *Alexander* és *Kentridge*, a dél-afrikai parlament tagjai. Szokolov válaszában annak a reményének adott kifejezést, hogy a zsidó reneszánsz Palesztinában méltó módon fog fejlődni és bizik benne, hogy Délafrika zsidósága az ujjáépítés körül kivezi a maga részét.

A megérkezés napján a város hatalmas dísz-

termében Szokolov tiszteletére gyűlés volt. Az exekutive elnöke ebből az alkalomból hatalmas beszédében számolt be a palesztinai helyzetről. A közönség sorai között volt *Smuths* tábornok egykori miniszterelnök, *Tielman Roos* igazságügyminiszter, *Grobler* földmívelésügyi miniszter és más politikai kiválóságok. Szokolov után dr. *M. Hindes*, a Keren Hajjeszód megbízottja beszélt, majd *Smuths* generális emelkedett szólásra. Kiemelte az elhunyt lord *Milner* érdekeit a zsidó nemzeti otthon megteremtése körül. Elmondotta, hogy a brit hadügyminisztériumban elsősortan lord *Balfour*, Amery mostani gyarmatügyi miniszter és ő (*Smuths*) volt az, akik a leghatározottabban követelték a zsidó nemzeti otthon felállítását.

Végül ismét Szokolov beszélt, aki *Smuths* generális egyéniségét méltatta és munkásságát a zsidó nemzeti otthon körül.

Detektívekkel akarták a hadbírórságra kísérni a kommunista pörben beidézték dr. Luput

Kedélyes jelenetek közt, jelentéktelen tanuvallomásokkal tett el a tárgyalás negyedik napja

(Cluj Kolozsvár, május 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kommunista propagandával vádolt ifj. munkások pörének negyedik napja, a vádlottak által beidézni kért tanúk kihallgatásával telt el. Több jelentéktelen tanu vallomása után a bukaresti szakszervezetek főtitkárja *Schein* Salamon elmondja, hogy semmi tudomása sem volt arról, hogy azok az ifj. munkások, akik a bukaresti szakszervezet helyiségében jártak, kommunista propagandával és röpiratok terjesztésével foglalkoztak volna.

Dr. *Eliad Romanul* bukaresti ügyvéd a vádlottak egy részének képviselője, a bukaresti szak szervezet kért fel a védelemre, felhívja *Solomon* hadbíró ezredes figyelmét arra, hogy az inkriminált röpiratok záró klauzulájának tartalma teljesen meg egyezik a választások alatt az ellenzéki pártok által kiadott program irányával. Kéri az elnököt, hogy engedje meg állítását *Schein* Salamonnal bebizonnyítani, *Solomon* ezredes a kérés teljesítését megtagadja.

A következő tanu *Kertész* Ilona, aki lényegesen vallomást tesz. A vádlottak közül hármat ismer. Az elnök azon kérdésére, hogy közülük ismeretségük honnan származik, általános derűtlenség közepette azt válaszolja:

— A tánciskolából.

Solomon ezredes tekintettel arra, hogy szerinte a tánciskolában táncos és táncosnő politikáról nem szokott vitatkozni, kéri *Kertész* Ilona elállítását a tanuzástól.

A tárgyalás mai napjának szenzációja, hogy a jelenleg Kolozsvárt tartózkodó *Lupu* volt belügyminisztert a vádlottak kérésére kétizben beidézték

a tárgyalásra és miután *Lupu* nem volt hajlandó megjelenni, az elnök detektíveket küldött utána. Néhány jelentéktelen védőtanú kihallgatása után az elnök a tárgyalást felfüggeszti. Holnap kerül a sor a vád tanui kihallgatására.

Ha művészi kivitelű **fa, vas, vagy réz-butort** és zongorát akar vásárolni, ne sajnálja az utat **Marosvásárhelyre** és tekintse meg

Szóky & Róty
Erdélyi-részli Butorgyár R-T.
Állandó butorkiállítását. Valódi Bőgsendorfer, Stügel, Wirth és Produktivgenossenschaft zongorák, továbbá furniok és klosterneuburgi enyvezett lemezek nagy választékban.

Frissit Táplál

DREHER

Haggenmacher

SÖR

Ült Zamatós

Szővőgyárak figyelmébe! Festünk bármilyen gyapju, mőselyem és pamut fonalat, színtartóan, bármilyen színre.

Kristály kalme festő vegytisztító és gőzmosógár Cluj. Telefon 500

Az Uj Kelet az egész nap folyamán szerkesztik: G. F. Felelős szerkesztő: az Uj Kelet elnöke megjelölésével

Az Uj Kelet készítői:

- Oradea-Mare
- Str. Aurel Vlaicu
- (Erezyűzlet.)
- Aradon: Ho
- Str. Romanului 2
- Sighetul-Mar
- Miksa, Zeidő Nea
- Timisoara-Te
- Nemzeti Szövetség

— Lemondó ból jelentik: A h válság most a Skr dáshoz vezetett. z adta lemondását, gató koalíció balol másyból. A köztár mondát és megbizá ssel. A parlament vált, hogy Skryzns megbízatás után tani lemondását. A dr. Michael Bobr oszták miniszter zloty esése és a sz kezében előállott vállalt a kabinete

— A május ramja Kolozsvár hadtestparancsnok május tizediki nem nepséget virradatko tudomására adni. lők méltatják ünne ségét. Kilenc óra templomokban, félt kolák gyülekezése Tedeum a polgári, jelenlétében. A kat növendékeinek és zik. Pont délben lesz a vármegyeház a román színháznál. Május 10 én egész magánházak fel ke kivilágítandók.

— Megkezdő konferencia. Gal mán-lengyel sajtókó ékezek Galacs. gármeester és Barbu szid kátus elnöke nek névben *Grab* 11 órakor *Trancu* kongresszust lendü szervezetek kiküldő kongresszus tagjai

— A gyulafe gások epilógusa retes gyulafehervári a vizsgálóbíró befej a botrányból kifoly fiatalembert, akiket u'an szabadlábra he vább folyt ellentk 17-re tüzte ki ügy itéletét a város zsid várja.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes orvosi és házassági zsidóság napilapja
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
 Az Uj Kelet cikkének utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedélyezhetjük.

Az Uj Kelet fiókkiadóhivatalai és szerkesztőségei:

Oradea-Mare-Nagyváradon: Blum Zsigmond, Str. Anrel Vlaicu 51., vagy Ezerévi emléktér 2. (Eryűzlet.)

Aradon: Horváth János Löbl Hirlapiroda Str. Romanului 2. (Zrinyi-u.)

Sighetul-Marmatiei-Máramaroszigeten: Fried Miksa, Zsidó Nemzeti Szövetség.

Timisoara-Temesváron: Strausz Béla, Zsidó Nemzeti Szövetség I. Mercy-u. 2.

A mai naptár

Péntek

5686. Ijjar 23.
1926. május 7

Lemondott a lengyel kormány. Varsóból jelentik: A hetek óta húzódo lengyel kormányválság most a Skrzynsky kormány végleges lemondásához vezetett. Szaryosky már két hét előtt beadta a lemondását, mert a kormányt eddig támogató koalíció baloldali képviselői kiléptek a kormányból. A köztársaság elnöke nem fogadta el a lemondást és megbízta őt a kormány további vezetésével. A parlamenti helyzet közben annyira zavarossá vált, hogy Skrzynsky rövid pár nappal az újabb megbízatás után kénytelen volt i méltelen benyújtani lemondását. Az új miniszterelnök valószínűleg dr. Michael Bobrzynsky, volt galiciai helytartó és osztály miniszter lesz. Kétséges azonban hogy a zloty esése és a szélsőséges pártok erősödése következtében előállt súlyos helyzetben Bobrzynsky vállalkozna a kabinetalakításra.

A május tizediki ünnepek programja Kolozsvármegye prefektusa Papp Danila hadtestparancsnok közreműködésével összeállította a május tizediki nemzeti ünnep programját. Az ünnepeket virradatkor 21 ágyulóval fogja a lakosság tudomására adni. Reggel nyolckor a különböző iskolák méltatják ünnepi keretek között a nap jelentőségét. Kilenc órakor istentisztelet lesz az összes templomokban, fél tízkor pedig a helyőrség és az iskolák gyülekezője a Főtéren. Tíz órakor hivatalos Tedeum a polgári, egyházi és katonai hatóságok jelenlétében. A katonai díszmunka után az iskolák növendékeinek és a cserkészek elvonulása következik. Pont délben az összes hatóságok fogadtatása lesz a vármegyeházán. Négy órakor ünnepi bankett a román színházban. Este kilenckor fáklyásmenet. Május 10-én egész nap az összes középületek és magánházak fel kell legyenek lobogóva, este pedig kivilágítandók.

Megkezdődött a román-lengyel sajtókonferencia. Galiciában ma megkezdődött a román-lengyel sajtókonferencia. A lengyelek reggel érkeztek Galacra. A pályaudvaron Mihalescu polgármester és Barbu Voinescu, a bukaresti újságírószövetség elnöke üdvözölték a vendégeket, akiknek nevében Grabovski elnök válaszolt. Délután 11 órakor Trancu Jasi miniszter nyitotta meg a kongresszust lendülettel beszéddel. Utána a sajtószervezetek kiküldöttjei szólaltak fel. Döntően a kongresszus tagjai hajón B.ailába tettek kitrándulást.

A gyulafehérvári antiszemita zavargások epilógusa. Tudósítók jelentik: Az ismeretes gyulafehérvári antiszemita zavargások ügyében a vizsgálóbíró befejezte az eljárást. Mint ismeretes, a botrányból kifolyólag letartóztatott két zsidó fiatalembert, akiket hatheti elzárás letartóztatás után szabadlábra helyeztek. Az eljárás azonban tovább folyt ellentétben és most a törvényszék május 17-re tűzte ki ügyükben a tárgyalást. A bíróság ítéletét a város zsidó lakossága óriási érdeklődéssel várja.

Házassági évforduló. Bauer Izso és neje folyó hó 9-én ünneplik 25 éves házassági évfordulójukat Loneán.

* Személyi hír. Nádassy Hermann Oaia (székelyvaja-i) körjegyzőt a mai naptól fogva Pasareni (Backa Madaras) körjegyzőnek nevezeték ki.

Sikertelen intervenció a „Világ” megjelenése érdekében. Budapestről jelentik: A „Világ” betiltása ügyében ma déli egy órakor Rákosi Jecő, Vészi Márkus és Lenkei Henrik megjelentek a miniszterelnöknel. Bathlen a belügyminisztériumi sajtófőnök jelenlétében fogadta a küldöttséget. Egyórás eszmecsere után a kormány elárkózott a lap megindítására vonatkozó kérés teljesítése elől.

Pop Péter felsővisi dohánygyártószdés újabb bünlajstroma. Tudósítók jelentik: Felsővisónak a Glasner Zsigmond öngyilkossága mellett másik szenzációja az a nagyszabású sikkasztási ügy, amelyet Pop Péter dohánygyártó követett el az állam kárára. Az ügy kipattanásáról egy 96 ezer lejes pénzeslevél eltűnésével kapcsolatban az Uj Kelet már részletesen beszámolt. A nagyváradi postaigazgatóság delegátusa most újabb visszaéléseknek jutott a nyomra. A vizsgálat során Pop újabb tekintélyes összegekről nem tudott számot adni. Így például szerepel egy 80 ezer lejes tétel cigarettapapirokért, azonkívül 15 ezer lej váltó blankettáért. A nyomozás eredménye szerint Pop már hosszabb idő óta folytatja üzleleit, amelyek elleplezésére az utolsó pillanatban 85 ezer lejt akart kiutaltatni magának különböző hamis átutalások címén a Monopol visi pénztárából. És ez okozta vesztét. Letartóztatták és belesírték a máramaros-szigeti ügyészségre, ahol 95 ezer lejt már beismert, de a kiutalási szándékot tagadja. További intézkedésig Pop Péter az ügyészség foglya marad.

Amerikai bárba j áldozata az öngyilkos Glasner Zsigmond? Máramaros-szigetről jelentik: Néhány nappal ezelőtt, mint az Uj Kelet megírta, óriási szenzációt keltett egész Maramrosban dr. Glasner Izsaék felsővisi orvos fiának, Zsigmondnak öngyilkossága. Tették okát eleinte boldogtalan családi életben keresétek, amelyről sokféle hír keringett a kisváros pletykaszájain. Újabban egyre igazoltabbnak látszik azonban, hogy Glasner Zsigmond amerikai párba j áldozata. E verzió szerint a városban keringő pletykákból kifolyólag Glasnernek incidense támadt valakivel és a feltűnés elkerülése érdekében a két fél az amerikai párba jt választotta a lovagias elintézés formájául. A fekete golyó a sors iróniaképpen Glasnernek jutott, aki a mult szerdán mellbelőtte magát.

Egy nagyváradi kereskedő öngyilkossága. Nagyváradról jelentik: Tegnap reggel a Metropol szálló igazgatósága jelentette a rendőrségnek, hogy a hotel 42. számú szobájában eszméletlen állapotban találták meg Dénes Ödön nagyváradi kereskedőt. A kiszíllított rendőrbizottság megállapította, hogy Dénes veronállal mérgezte meg magát. Dénes Ödön, akinek édesapja Deutsch K. I., Nagyvárad legaldeklőbb és legismertebb cégének tulajdonosa, rendkívül könnyelmű életet élt. A negyvenégy éves Dénes, miután feleségétől elvált, Bécsbe utazott, ahol hamarosan elverte örökségét. Egy életunt pillanatában nagymennyiségű veronált vett be. Az öngyilkos kereskedőt a zsidó kórházba szállították, ahol még mindezeideig nem tért eszméletre.

Tragikusvégű futballmérkőzés. Oppelnél jelentik: Vasárnap egy futballmérkőzés alkalmával a maga nemében piratlanul álló szeren csatlenségt történt. Az első félidő közepétáján váratlanul fekete felhő borította el az eget. Mielőtt a nézők és játékosok a közelgő nehéz zivatart megsejthették volna, már esni kezdett az eső és abban a pillanatban, midőn a játékosok és nézők menekülni igyekeztek, egy hatalmas villámcsapás sújtott a nézők közé, akik közül egyet azonnal megölt. Két játékos elvisszette beszélőképességét, az egyik határbíró pedig teljesen bémává tette a villámcsapás.

Van szerencsénk értesíteni 'Központi' szálloda átalakítás miatt szünetel, az étterem azonban **nyitva van** s a nyári kerthelyiség legközelebb **megnyílik**.

Tisztelettel: SZILÁGYI GYULA és BÉLA.

Botrány a kassai színházban. Kassáról jelentik: A nemzeti színházban Cyrano-t kellett volna előadni. A déli próbánál azonban óriási botrány történt, amennyiben Németi Zoltán színész berugva jelent meg a próbán. Az igazgató rendre szította Németit, aki erre a legdurvább szitkokkal támadt az igazgatóra, majd pedig öklével támadt rá, úgy, hogy le kellett fogni és a színházból eltávolítani.

Letartóztatták a kolozsvári vasutaszövetkezet vezetőjét. A kolozsvári CFR jogügyi osztályának feljelentésére már régebbi idő óta vizsgálat indult meg a CFR kolozsvári élmezési osztálya ellen, mely állítólag a CFR vezérigazgatóságától a vasutasok élmezésére rendelkezésre bocsátott milliós összegekkel hűtlenül sáfarkodott és ahelyett, hogy ezt a kívánt célra fordította volna, az üzem alkalmazottai privát üzleteket bonyolítottak le. A hónapok óta tartó házivizsgálat úgy látszik konkrét tényeket állapított meg, mert tegnap a rendőrség letartóztatta Zegreanu inspektorát, a CFR Consumának vezetőjét és az inspektor az éjszakát már a rendőrségen töltötte. Ma délelőtt ejtették meg az inspektor és azoknak a többi gyanúsítottaknak kihallgatását, akik állítólag Zegreanu üzleimeiről tudnak, sőt azt elő is segítették. Zegreanu a kihallgatás rendjén — amint értesülünk — azzal védekezett, hogy bevásárlásai rosszul sikerültek és így az üzlet deficittel végződött. A vizsgálat kiterjed azokra a sikkasztásokra is, amelyeket a törvényszék annak idején Condescu számlájára írt. A feltézés ugyanis az, hogy ezekben a gyanús üzletekben is szerepe volt a CFR élmezési ügyosztályának. A tanúkihallgatások délután is tartottak s nem lehetetlen, hogy ennek következtében újabb letartóztatások válnak szükségessé.

Haggibbor versenyzők sikere a TC ping-pong versenyén. A Tennis Club ezen a héten meghívásos ping-pong versenyt rendezett, amely a Haggibbor kiváló technikai versenyzőinek fényes sikerét eredményezte. A verseny részletes eredményei a következők: 1. Mautner II. 2. Schwartz Zoltán. 3. Hermann Dzsó. 4. Hermann L. 5. Goldstein. 6. Mautner, mindannyian a Haggibbor tagjai. A zsidó játékosok sikere annál díszesebb, mert a versenyen Kolozsvár összes jó játékosai, számszerint 20-an résztvettek. A győztes Mautner II. különösen elegáns silusival és leütéseivel excellált. Schwartz Zoltán most játszotta ki formáját, melynek eredménye volt, hogy Hermann a harmadik helyre kényszerítette. Hermann nem játszotta ki régi jó formáját. Annál meglepőbb volt Hermann II. szép játéka, mellyel elűtötte a helyezéstől Mautner I. és Goldsteint. Az első négy helyezettnek a Tennis Club érmekeket adott.

Ujabb szállítási panama Budapesten. Budapestről jelentik: Még el sem ültek a szén panama hullámai, máris újabb botrány pattant ki. A budapesti Forgalmi Vállalat, amely a fővárosnak és környékének villamosvasut forgalmát bonyolítja le, áll a botrány központjában. A főváros bizottságot küldött ki a Forgalmi Vállalat üzletvezetésének átvizsgálására és eközben kitűnt, hogy bizonyos akták az irattárból eltűntek. Kiderült, hogy ezek az akták egy Fini nevű vállalattal lebonyolított szállítási üzletekre vonatkoznak, amely üzleteket a Fini cég mindenkor nyilvános árlejtések kiírása nélkül kapott meg. A cég az érvényben levő árkánál mindenütt husz-huszonöt százalékkal drágábban szállított a fővárosnak. Az így előállt kár többmilliót tesz ki.

Utiköltsége megtérül az árdifferencián, ha **kárpitos anyag** szükségleteit **Back Bernát Oradea-M. Piața Regina Maria 1 sz. atatt szerzi be.** Tele. on 9-55

Kolozsvár látványossága a LYDD kert! Étterem, kávéház és cukrászda

KÖZGAZDASÁG

Május 20 és 28 között kell betérjeszteni az idegen állampolgárok tartózkodási engedélyét revizlóra

Az alkalmazottak bejelentésére a munkaadók vannak kötelezve

(Cluj Kolozsvár, május 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet tegnapi számában röviden közöltük már, hogy a munkaügyi minisztérium a beidgyminisztériummal történt meg egyezés alapján rendeletet bocsátott ki, melynek alapján mindazon külföldi állampolgárok tartózkodási engedélyét revizió alá veszi, akik Romániában tartózkodnak.

A munkaügyi minisztérium rendelkezéseinek végrehajtását Kolozsvárt a mai napon megkezdtek és az állambiztonsági hivatal közli, hogy május 20 és 28 ika között kell a revizió végett betérjeszteni az idegen állampolgárok tartózkodási engedélyét.

Az állambiztonsági hivatal egyben felhívja a munkaadókat, hogy ugyancsak május 20 és 28 ika között jegyzékben terjeszték fel azoknak az idegen állampolgároknak neveit, akik náluk alkalmazásban vannak. A névjegyzékben fel kell tüntetni, hogy az illető munkás milyen szolgálatot teljesít és mellékelni kell a tartózkodási engedélyeket, valamint egyéb olyan igazolványokat, amelyek az illető külföldi állampolgár személyazonosságát igazolják. A fentiekben kívül csatolandók még azok az alábbi speciális bizonyítványok, amelyek igazolják:

1. hogy az illető külföldi 1916 előtt már az országban tartózkodott.
2. Romániában katonai szolgálatot teljesített.
3. román állampolgárnővel házasságot kötött.
4. ingatlanal rendelkezik.
5. állampolgárságot kért és kérvényét elintézés végett az igazságügyi minisztériumhoz felterjesztette.
6. vállalat, vagy részvénytársaság beltagja és végül
7. hogy az illető idegen állampolgár speciális kiküldetésben van valamely külföldi ipari, vagy kereskedelmi vállalat iteni képviselőjénél.

Azok a külföldi állampolgárok, akik a fent meghatározott időben nem kérik tartózkodási engedélyük revizióját és erre vonatkozó irataikat nem terjesztik fel az állambiztonsági hivatalhoz, ki lesznek utasítva az ország területéről. Mindazok, akik nem állnak alkalmazásban, maguk kötelesek irataikat betérjeszteni.

A kolozsvári háztulajdonosok közgyűlése A kolozsvári háztulajdonosok szövetsége vasárnap délelőtt 10 órakor a város háza közgyűlési termében közgyűlést tart. Targyiorozat: 1. A béremelés kérdésének tárgyalása. 2. Előterjesztés a városi díjak leszállítása iránt. 3. Jelentés a szövetség szerepéről. 4. Indítványok.

Külföldre címzett csomagok elvámolása. Bukarestből jelentik: A postaügyi vezér igazgatóság közli, hogy mindazok, akik külföldre csomagot akarnak küldeni, a pénzügyminisztérium rendelkezéseinek értelmében erre vonatkozó engedéllyel kell, hogy rendelkezzenek. Az engedélyeket az egyes vámhivatalok adják meg azután, hogy a feladó a csomag tartalmát bemutatta, az exportilletékeket lefizette és a vámhivatal a csomagot leplombázta. A postahivatalok csak az elvámolás után vehetik fel a külföldre címzett csomagokat továbbítás végett. A vámdeklarációba külön kell feltüntetni a tartalom és külön a csomag súlyát.

Megállapították arany ezüst beváltási árat. A kereskedelmi és iparügyi minisztérium kebelében működő speciális bizottság, mely az arany és ezüst beváltási árait szok a időnként megállapítani a május 1 és 15-ike közötti árat a következőképpen szabályozta: arany kilogrammonként 168.627 90 lej, az ezüst kilója 4.800 30 lej.

Ujabb tárgyalások kezdődnek ma-gánvasutak átvételére. Bukarestből jelentik: Beavatott helyről nyert értesülés szerint május 14 én megkezdődnek az arad-csanádi magánvasut átvételére vonatkozó tárgyalások, 28 án pedig a Szamosvölgyi vasutak ügyében fognak a tárgyalások megkezdődni. A két vasut mintegy 500 kilométeres pályát képviselnek.

Három új csődöt rendeltek el Kolozsvárt. A kolozsvári törvényszék tegnap Landeszmann Lajos és Humann Manuel kolozsvári lakosok, a Landeszmann és Weisz cég volt beltagjai ellen a csődöt elrendelte. Ugyancsak tegnap nyitották meg a csődöt a Magazin Dacia, Isac Goldner kereskedő ellen.

Hamisítják az orosz cservonetz Berlinből jelentik: A német sajtó feltűnő cikkekben közli, hogy az orosz állam pénzintézei a külföldön saját valutájukat nem fogadják el fizetesképpen. A Berlinben működő „Creditbank für den Osten”, amely az orosz szovjetunió tüzeti tranzakcióit végzi, cservonetz bankjegyeket nem fogad el fizetési eszközként, csak jóváírja a fizetéseket, nyugtát ad a befizetett bankjegyekről, feljegyzi a nyugtára a számat és Moszkvába küldi felülbírálás céljából. A moszkvai kormány az ez intézkedése napyszabású cservonetz-hamisításokra vezethető vissza. Alkítólag a külföldön rendkívül nagy mennyiségben hamisítják az orosz bankjegyeket, mire a szovjet kormány a napokban figyelmeztetést bocsátott ki pénzintézetei számára. A berlini és bécsi piacon emiatt azoknál a cégek-nél, akik összeköttetésben állnak Oroszországgal és cservonetz valutákkal rendelkeznek, való-ságos pánik keletkezett.

Elhalasztják az importtarifa revizióját. Bukarestből jelentik: A valuta helyzete miatt a vámtarifa reviziója valószínűleg halasztást szenved. Liberális körök újból heves akcióit indítottak az április elsejei vámtarifa reviziója miatt, mert szerintük a tarifa egyetlen módja volna a lej feljavításának. Hír szerint Lepadau pénzügyminiszter helyesli ezt az álláspontot, Carofilid és Manolescu azonban el-lene vannak.

Megkezdtek az állami járadékpapírok szelvény-beváltását. Bukarestből jelentik: A Banca Nationala és az adóhivatalok a mai napon megkezdtek az állami járadékpapírok májusi szelvényeinek beváltását.

TÖZSDE

Május 6-án

A lej Zürichben 170 00--160 00, Párisban 10 25, Londonban 232 00 Bécében 231 50, Prágában 10 00.

Kolozsvár. A piacon ma ismét megkezdődött a devizaforgalom. A helyzet tegnap óta sokat javult. A devizaigényeknek megfelelő kínálat van a piacon. Az ártolyamok a következők:

Bécs 42 00--43 00, Prága 8 70--8 90, Budapest 232--235, Páris 9 70--9 80, Zürich 53 00 60 00, Newyork 300 00--308 00, London 1400--1450, Milánó 11 80--12 00

Zürich. Zárlat: Berlin 123 00, Amsterdam 207 60, Newyork 216 60, London 2506 50, Páris 1635 00, Milánó 2073 00, Prága 1529 00, Budapest 72 20, Belgrád 9 00 00. Bukarest 160 00--182 00, Varsó 50 --, Bécs 73 00.

Bukarest. Arany: Páris 9 35, Berlin 68 50, London 1405, Newyork 238 00, Milánó 11 70, Zürich 55 90, Bécs 41 00, Prága 8 58, Brüsszel --, Budapest 40 90.

Bukarest. Valuták: Napoleon 11 00, német márika 70 00, leva 2 00, török lira 135, font sterling 1400, francia frank 9 40, svájci frank 57 00, olasz lira 11 70, drachma 3 00, dinár 480, dollár 290 00, lengyel forint 28 00, osztrák schilling 40 00, magyar korona 40 00, cseh korona 9 00, belga frank --, holland forint --.

SPORT

A Hakoah Newyorkban

Egy vereség és egy eldöntetlen mérkőzés

(Newyork, május 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bécsi Hakoah második és harmadik amerikai játéka nagy meglepetéssel végződött. Szombaton május elsején a Giant és Indiana Floring professzionista fu ballistáiból összeállított együttes ellen az ünnepegektől láthatólag ernyedten és energiátlanul játszó Hakoah nem tudta magas színvonalú technikáját érvényre juttatni. A kemény és ki-méletlenül játszó robusztus amerikaiak a serence-se segítséggel 3:0 (1:0) arányban legyőzték a H koah-t. A Hakoah előző briliárs szereplése érthetően felcsigázta az amerikai érdeklődésit és így mint győztes vezető néző volt tanúja a Hakoah második játéknak. A bécsi zsidó csapat, ha nem is győzött, az egyébként európai nivót is megütő amerikai együttes ellen, a játék nagyobb felében a Hakoah ragyogó technikája uralta a mezőnyt és a nézők lelkes ünneplésben részesítették a vendégeket. Különösen Gold és Eisenhoffer teljesítménye váltott ki viharos elismerést.

Május harmadikán abszolválta a Hakoah amerikai turnéjának harmadik mérkőzését a providencei válogatott csapat ellen. A zsidó csapat az előző napi kemény mérkőzéssel lábában nagy technikai és taktikai felhőnyének ellenére sem tudta első győzelmét megismételni és kénytelen volt eldöntetlen eredménnyel megelégedni. Az amerikaiak ezúttal is hatalmas lelkesedéssel és főleg keményen játszókat, ami a Hakoah teljesítményét, érthetően, káros módon befolyásolta és több Hakoah-játékos sértésére vezetett. Wortmann és Grünwald góljai révén 2:0-ra vezet az első felidőben a Hakoah, szünet után azonban a fardat csapat visszavésik, az amerikai felhőnybe kerülnek és csak Fabian bravuroos védekezéssel mentették meg a zsidó csapatot a vereségtől.

A Hakoah amerikai földön lejátszott második és harmadik mérkőzésének eredményei kétségtelenül nagy csalódást hoztak és semmire sem feleltek meg a túlfeszített várakozásoknak, melyekkel newyorki debütje után a Hakoah további szereplése elé tekintettünk. Bizonyos, hogy az európai futball-világ lebecsülte az amerikaiak játékerejét és valószínűleg ezt tették a Hakoah játékosai is. Megállapítást nyert azonban, hogy a Hakoah szombati és vasárnap-i ellenfelei közt skót professzionista fu ballisták is szerepeltek, ami igen sok mindent megmagyaráz. Bizonyos az is, hogy az amerikaiak szokatlanul kemény játékmódora is kihozta koncepciójából a fairesz játéktípushoz szokott két-fehérséket és a szokatlan miliő, az utazási fáradságok is befolyásolták a Hakoah formáját. A Hakoah legközelebbi játéka Detroitban és Chicagóban mindenesetre meg fogják világítani a két kontinens játékerője közötti nivó-különbséget.

A Haggibbor Marosvásárhelyen. Vasárnap délután Marosvásárhelyen szerepel a Haggibbor. Ellenfele az újonnan alakult Muresul csapata lesz, melynek tagjai a marosvásárhelyi futballport legelső klasszisából kerülnek ki. A Haggibbor csapatában három évi szünet után ismét fog szerepelni Holland-r Noé, az együttes egykori kiváló halfjátékosa, akit részint egy szövetségi határozat, részint pedig hosszú külföldi tartózkodása kényszerítették eddig távol anyaejerejétől. Holland-r Noé szereplése kétségtelenül jelentékeny módon hozzájárul a Haggibbor együttesének megerősítéséhez, amely így a legjobb auzpiciumokkal veszi fel a küzdelmet Auspzi csapata ellen.

Ausztria-Románia 8:2. A Bécében most folyó Dawis-Cup mérkőzések során Ausztria teniszesei 8:2 re vezetnek Románia reprezentánsaival szemben. Hétfő a Matejka-Sangalimecs került 1.bonyolításra, amelyen Matejka 6:2, 6:4 arányban győzött. Ma a páros mérkőzésekre kerül sor. Ausztria győzelme mindenesetre biztosítva van.

Haggibbor ifjusági-Husos ifjusági 2:1 (0:1). Biró Draghiciu. A Haggibbor ifjusági csapata a második felidőben mutatott szép és jó játékkal biztosította magának a győzelmét.

SZÍNHÁZ

MAGYAR

A színházi

Szerelme vására v. l. Szombat este 8 órai története van a val a vezetőszerepek Mánás Miska - esti előadás-kép n a ház két éves pihente a vezető nő szerepe szerepeket.

Kisértés - Tár Mére rendkívül hatékony a színház. A városi Színházban ötvenéves volt más vezető férfin szerep. Készüléssel, Lendvai Homokay és Kemény sen készül az érdek egyik legérdekesebb

Magyar

Péntek: Maska (1. szám 375)

Szombat d. u. 4-kor 10:00 helyarállás

László. Sorozat

Szombat este 8 óra felépítésével, b'let 119 sz

Vasárnap d. u. 11 óra

rácsanyi, László árakkal. Sorozat

Vasárnap d. u. 6-kor

Leszállított h

Vasárnap este 8 óra

(Operatrepreiz szal Najibér

Hétfő d. u. 5 kor

László. Hász

rozat 381)

Hétfő este három

ményi, Hász,

118 sz. B. S

Hétfő este három

ményi, Hász,

118 sz. B. S

Hétfő este három

ményi, Hász,

118 sz. B. S

Hétfő este három

ményi, Hász,

118 sz. B. S

Hétfő este három

ményi, Hász,

118 sz. B. S

Hétfő este három

ményi, Hász,

118 sz. B. S

Rasol, Mirjam 'késnélküli borotváló por a legjobb, legkiadósabb és legolcsóbb. Egyedüli készítő Spitz Sámuel festékkorok. Carel-Marc Körjön árajánlatot

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei

Szerem vására — Poor Lilivel és Táray. Szombat este Sidney Garrich iz'm'ss ame-
ricai története v.n más ron Poor Lilivel és Táray
vel a vezetőszerepekben.

Mágnás Miska — Pintér Böskevel, Vasárnap
előadóképen a Mágnás Miskát játssza a szin-
házi két éves pihentetés után. Pintér Böske játssza
a vezető női szerepet, László és Inász a férfi fő-
szerepeket.

Kisértés — Táray vendégjátékával. Charles
Méré rendkívül hatásos színdarabja a jövő
héten a színház. A Kisértések Budapest a Bel-
városi Színházban óriási sikere volt. Több mint
ötven ezer volt műsoron és Táray játszotta ott is a
vezető férfiszerepet. A drámai együttes Baróttal,
Kisszel, Lendvayval, Forgácsossal, Mihályfival,
Homoksy és Keményvel a vezetőszerepekben, erő-
sen készül az érdekes újdonságra, melyet Táray
egyik legértékesebb szerepét fogja játszani.

Magyar Színház két műsora

Péntek: Miskara (Napibérlet 116 sz. B. Sorozat
szám 375)

Szombat d. u. 4-kor: Füst (Itjusági előadás, igen
előző helyarákkal. Előadó tanár: dr. Rajka
László. Sorozat 376)

Szombat este 8-kor: Szerem vására (Poor Lili
fellépésével, Táray vendégjátékával. Nap-
ibérlet 119 sz. A. Sorozat 377)

Vasárnap d. u. 11-3-kor: Farkas (Operett. Ka-
rácsonyi. László, Inászszal. Leszállított hely-
arákkal. Sorozat 378)

Vasárnap d. u. 6-kor: Dolly (Neményi, Inászszal.
Leszállított helyarák 1 Sorozat 379)

Vasárnap este 8-kor: Mágnás Miska
(Operett. Pintér Böske, László, Inász-
szal. Napibérlet 117 sz. A. Sorozat 380)

Hétfő d. u. 5-kor: Orlov (Lengyel Irén, Neményi,
László Inászszal. Leszállított helyarák. So-
rozat 381)

Hétfő este háromnegyed 9-kor: Az ezred apja (Ne-
ményi, Inász, László fellépésével. Napibérlet
118 sz. B. Sorozat 382)

Helyeim! Vetelődézettség nél-
kül nézzék meg

IDEAL

nőkialap üzlet újdonságait. Selyem, szalag és
szalmakalapok még soha nem létezett olcsó
árért. Átalakításokat és formálásokat 48 óra
alatt készítünk gyári árban.

Cluj, Calea Regale Ferdinand 8.

Tavaszi újdonságok

megérkeztek

Neumann M.

férfi- és fiuruha-aruháza
Cluj, Piata Unirii (Főtér) 14

Ön már tavalyról tudja
hogy lábizzadás és minden láb-
bántalom ellen egyedül jó a

PODOL

Óvakodjék az értéktelen utánzatok-
tól. Követelje mindenütt. Ára 35 L.

KOLOZSVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

CLUJ, PIATA UNIRII No. 7.

Szját tőkél: 48.000.000 lej.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely.
Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt.
Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely, Alsó-
fehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed.

**Áruktárai a vasut mellett. Betéteket elfogad, váltókat leszámítol, bel- és
Safe deposit. Safe deposit.
külföldi átutalásokat teljesít.**

Mindenféle bankszerű ügyletet előnyösen végez.

Kérjen mindenütt

Pierre

borotva-pengét.

A legjobb fémkeverék, a legtökéletesebb gyárt-
mány. Garantált minőség.

1800

Szeplő

valamint az arcon és
kezen levő bármely más
bőrhiba ellen a leg-
biztosabb szer az

AMO creme AMO szappan AMO powder

A creme kétféle alakban van forgalomban, um.:
nappali használatra alkalmas (száraz creme) és
esti használatra alkalmas (zsíros creme) alakban.
Kapható gyógyszerárúhelyekben és drogueriákban.
Vidékre megrendelhető a főtér akatrál: Dr. Kohn
Gyula gyógyszerárúhely Cluj, Főtér 9.

Tökéletesen berendezett és felszerelt temesvári

gyár

mely luxus- és szükségleti cikkeket készít
szép haszonnal
előnyös feltételek mellett

eladó.

Felvilágosítás kapható Temesvár III.
Bulevardul Carol No 1 52

Hirdessen az Uj Keletben

Üzletelhelyezés miatt

minden elfogadható áron eladó: antik bu-
torok, **vitrinek, könyvszekré-
nyek** stb. **Márkás porcellánok,
persa- és smyrna-szőnyegek.**

Rosenberg J. régiségkereskedésben
Cluj, Str. Memorandului (Unio-u) 25.

ארטה כשר

PENSIO

Szovátán.

Szovátán fürdőn június 1-én, az István-szá-
lóval szemben, a főúton épült villában szigo-
ruan orth. a legényesebb igényeket is ki-
elégítő úri pensio nyílik. Jelentkezéseket el-
fogad, felvilágosítással szolgál

Dr. Krausz Józsefné főrabbiné
Dicsőszentmárton.

Schieb

Kereskedelmi és ipari vál-
lalat Nagyszeben, Bahn-
gasse 15. — Telefon 469.

Szállít előző áron és előnyös feltételek mel-
lett cséplőgarni urakat, téglagyári gépeket,
malomokat, kő- és szövőgépeket, kendertel-
dológépeket. **Műszaki szaküzlet:** állandó rak-
tár az összes fém- és fátelldolgozó szerzá-
mokban, vízvezeték-, gőz- és sör-armatúrák,
tömítősanyagok. Olajozó és kenő készülékek,
cavaróruk, kétrészes fa szelőkerek, I. a gép-
s íj, oszlopgyém stb.

MARTIN PAL Jun.

Cluj, Piata Mihail Viteazul 28.

כשר ועלכווארען פאבריק
ערצייגט אללערלייא זעלכווארען
פאסטפאקעטעס ווערען פראדעס פער נאכנאמע
זעלכווארען. פרייזקארטעס אונד רעכער אויף פערלונגעס

ban
mérközés
et tudostója-
rmadik ma-
szódott. Szon-
iana Floring
tött együttes
vedten és ener-
magas nivóju
nyben és ki-
ak a szerencse
ték a H koakt.
érthetően fel-
s így mint gy
n második já-
em is győzött,
gűtő amerikai
ben a Hakoah
t és a nézők
ndégeket. Ká-
ménye váltott

Hakoah ameri-
a provider-ai
at az előző napi
technikai és tak-
s's győzelmét
ntetlen ered-
ezuttal is ha-
ren játszóttak,
thetően, káros
játékos sérülé-
l góljai révén
ah, szünet után
az amerikai k
ravuros védési
rezégtől.

zött második és
készségtelenül
e sem felelték
nyelkkel new-
szereplés elé
pai futball-világ
és valószerűleg
állapítást nyert
s vasárnap el-
futballisták is
megmagyaráz-
szaklatlanul ke-
onceptiójából a
fehéreket és a
ek is befolyá-
ah legközelebbi
indensetre meg-
ékereje közötti

elyen. Vasár-
erepel a Hag-
akult Muresul
marosvásári helyi
erülnek ki. A
i szünet után
tőé, az együt-
akit részint
pedig hosszú
tték eddig tá-
er Noé szerep-
don hozzájárul
megerősítéséhez,
skal veszi fel
len.

Bősben most
során Ausztria-
nánia reprezen-
tejká—Sangali-
elyen Matejka
a a páros mér-
zelmé minde-

ifjusági 2:1
ifjusági csapata
és jó játékkal

esk. Carol-Mare
rajánlatot

APRÓHIRDETÉSEK

Egyzetes: köz és népi egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állás-keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő

Kereskedelmi utazók

Berkovicsné **שרה רבקה** vendéglője, Oradea-Mare, Str. Nicolai Jorga (Zöldfa-utca) No 19. Ismert elsőrendű konyha! Mérsékelt árak.

Egy fiatal mézeskalácsos segédet keresek ál-landó munkára, ki eizolai tud és a viasmuntához is ért. Fülöp Izidor, Z-ibó 1039

Használt zsátot, minden órára v. sz és e ad Schutz Dawid, Timisoara, Prayer utca 24. Telefon 22-40. 745

Eladó ház, forgalmas helyen, esetleg üzlethelyiséggel. Két szoba, konyha azonnal átvehető. Bereket-utca 61. 1092

Mindenféle fordítások angol, francia, német, román és magyar nyelven (levelek, kérvények, számviteli, tudományos, közgazdasági cikkek, prospectusok stb.) irógéppel való másolások és sokszorosítások gyorsan, pontosan és olcsón. Folytatja Friedmann könyvkereskedésben, Főter. 842

Barzol

Fierarie Vasüzlet

Cluj-Kolozsvár, Piaza M. Vit. 18

Telefon 1049

Órástanulónak jó családból való fiút fizetéssel, azonnal elfoglalhat Szatmári órák ékszerész, Regina Maria 48. 1097

Nagyváradon teljes el- látás a elfogad utalvány- zongorahasználattal izr. urcsalád. Berge Antalné Oradeamare. Beöthy Ödön- utca 42 I. e. n. 7.

Itt bivaly- és tehén- tej a nyar folyamán is garantáltan friss reggeli reggeli, Rutolf-ut 36.

Kalmár Áruforgalmi Rt.
Cluj, Str. Regina Maria 25.
Kizárólagos
horszóki ásványvízterület.
A legjobban felszerelt raktár mindenféle ipari cikkekben. Festők és fűszer engros és en- detail. Mindenkori a legolcsóbb napi árak.
Telefon intezurában 4-25.

Engros. Detail
Bőrkereskedők, cipészek és csizmadiák figyelmébe!
Saját érdekében keresse fel a
Kozák és Sámson
céget, Cluj, Str. Regina Maria 9. (Deák F. u.)
hol a legolcsóbb napi- árak mellett szerezheti be mindennemű bőr- különlegességi szük- ségletét. Olási választé- tek bel- és külföldi felsőbőrökben és tal- pakban.
Tegyen próba- rendelést!
Pontos és olcsó kiszol- gálásunkról biztosítjuk. Ugyancsak itt megren- delhető a Merkur ve- gyészeti gyár „Perless- glossa” és „Aprtura” bőrfényesítő készítmé- nyei. — Minden más gyártmányt feltűnl- nek fény és minőség tekintetében. Minden csizmadiának és ci- pésznek elsőrangú ér- deke, hogy kizárólag a Mer- cur-féle Aprturát és Perlessglossát használja, amennyiben a színe- gyött bőröknek teljesen visszaadja az eredeti színét és fényét. Nem habzik kenés közben s így szeplős foltokat nem hagy maga után. — Kapható minden j bb bőrkereskedésben. Viszont- eladóknak nagy árkedvezmény.
Telefon 7-59.

UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYA

Cluj, Str. Baron L. Pop 10

Zsidó irodalom (Német nyelven)

Sokolov: Geschichte der Zionismus	400
Gorion: Dis Erzväter	720
Holdheim: Zionistisches Handbuch	200
Herzl: Israel und sein Land	100
Benjamin: Ein kolonischer Roman	195
Aikio: Der S hades Hebräers	265
Chajm Bloch: Hersch Ostropoler	200
Hedvig G spari: Salomos Abfall	170
Morton: Judenstreik (Roman)	60
Wassermann: Mein Weg als deutscher und Jude	180
L. Fuchtwanger: Jud Süsz	440
M. Aron Go'dschmid: Maser	70
Agnon: Der Versto's ne	175
— Und da: Krumme wird gerade (Halb'ein)	230
Max Brod: Im kampf un das Judeatum	100
Braun: Ein kurzer Gang durch die jüd. Geschichte	45
Bergmann: Worte Mosis	200
Bernfeld: Die jüdische Literatur	175
— Kinderheim Baumgarten	150
Barrstein: Der Zionismus	32
Beer: Der Frau im izr. Altertum	35
Buber: Die Jüdische Bewegung I-II	290
Bermana: Palestina (Ei. Reisebuch)	80
Bialik: Essays (Leinen)	280
— (Leinen)	345
Dubnow: Jüdische Geschichte	100
Cohn: Frauentragen in Palästina	90
Glüel von Hammeln: Denkwürdigkeiten	295
Goldstein: Jüd. Nationalliteratur	62
Grosch: Dr. Simon Ahron	40
Nordau: Zion stische Schriften	375
Nossig: Juden und Polen	80
Margulies: Kritik des Zionismus	260
Salten Felix: Neue Menschen auf alter Erde	275
Hiltscher: Reise durch das jüd. Palästina	130
Gronemann: Hawdoleh und Zapfenstreich (Leinen)	230
H. George: Moses der Gesetzgeber	35
Achad Haam: Am Scheidewege I II	924
Graucowsky: Problem der Bodeapolitik in Palästina	145
(Geb)	205
Friedmann: Das Leben Herz's	145
Teodor Herzl's Tagebücher I-II III (Lein.)	1700
— Zionistisch Schriften (Geb.)	240
— Der Judenstaat	60
L'chtheim: Der Aufbau des jüd. Palestina	32
Perez: Chassidische Geschichten	195
Jiskor: Ein Gedenkbuch	130
Jüdische Literatur durch zwei Jahrtaus.	150
David Kojeva: Der moralische Gott	175

Telefon: 2-28, 10-47
SZÉP NYOMTATVÁNY A LEGJOBB REKLÁM

Kadima=nyomda
Cluj, Strada Baron L. Pop No. 10
Készülnek
Könyvek, füzetek, lapok, folyóiratok, zárszámadások és mindennemű bank és kereskedelmi nyomtatványok, díszes és művészies kivitelű levélpapírok, béli és esküvői meghívók, cégkártyák, névjegyek stb.
Erdély legmodernebb betűanyaggal felszerelt nyomdája

Temesvár-gyárvárosi izr. Statusquo hitközség 114—1926 sz.

Pályázat főkantori állásra

A Temesvár-gyárvárosi izr. statusquo hitközség pályázatot hirdet az elhalálozás f lytán megüresedett főkantori állásra.

Pályázótól megkívánatuk, hogy hiváló hanggal, elsőrendű zenei képzettséggel és hal kore képe- itéssel rendelkezzen, orgona és vegyes énekhar- tudjon működni. Korhatár lehetőleg 40 éven al. Fizetés megegyezés szerint.

Pályázatok az eddigi működ'st igazoló okmány másolatok becsatolásával és személyére vonatkozó adatok (kor, állampolgárság, családi állapot, jelen- legi működ'ss stb.) és a fiz-tési igény felemlyítés- vel legkésőbb f. é. május hó 31-ig a titkárt hivatalba (II. Splaiul Josif Kunz 4-a) küldendők be.

Csak meghívottak utköltségei térítettek meg. A pályázatokhoz mellékelni okmánymásolatok viss- a nem adatnak.

Timisoara, 1926 május 3.

Kaufheil Géza, Titkár Deutsch R. Rezső, elnök

Eladó kötszövgyári berendezés,
mely áll alatt felsorolt gépekből, teljesen üzembépes legjobb állapotban, kedvező fiz- tési feltételekkel.

5 drb. 7/80-as	1 drb. 6/60-as
2 drb. 8/70-es	2 drb. 7/50-es
3 drb. 8/80-as	3 drb. 12/60-as
3 drb. 10/80-as	1 drb. 5/70-as
1 drb. 9/50-es Jaquard	2 drb. 6/20-as
2 drb. 6/50-es	1 drb. 10/70-as

2 drb. motorikus spulnizógép 12—12 spindli be- rendezéssel. Gépek vevőjének kívánatára ren- delkezésre hoztatjuk a vevők névsora, amely évi 10—12 millió forgalomnak felel meg. — Cim a kiadóban.

Mégis csak legjobb a készlekküli
„IDEAL”
borotváló por mely az ország területén **higienia** szempontból a legjobban elismert borotváló szer az arcot nem marja kellemes hatást hagy utána. — Ovakodjunk az **mindenütt kapható.** ártalmas utáztatoktól. Csak az „IDEAL” Egyedüli készítője: felírásu a valódi.
Keszling József Iodrássz
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.
Sighetul-Marmatiei egyedüri **Glanzman** Adolf illatszertár **Sir. Bog** **Voda 40**

Szerkesztőség kiadó hivatal és nyomda Cluj-Kolozsvár, St. Baro- 170p (Brassai-utca) 1 Telefon: Szerk. és kiadóhivatal 977, 228 és 1047 No. N. Sz. — — — —

1926 május 8 Szon

Orvosi

A nagybeteg úgy nek az összes doktor- sanak fölötta. Konzil- legnyolabb esetekben kezelőorvos már nem- ban és segítségül hi- bősésségét is. Soha- lődésnek és a részvé- nyilatkozott meg, m- csolatban, aki fölöt- kor tinek össze az e- megmentéséről tanác- orszá legismertebb- de legfontosabb- körülmények köz- **Penz öfelsége, a lej- losan beteg. A ba- A nyitottszerű em- vevő aggodalomn- sápadó arcát és mé- lassu, de kitartóan- paciens egészségét. M- tel ezelőtt válságos- s a lassu sorvadást- váltotta fel. Az or- stád unát „Galoppia- vezik és igen gyak- szemben.**

A Bukarestben konziliumnak, más ilyen súlyos beteg- hell tanácskozni a- nia. Az egész orszá- lommal várja a ko- isten ments — mé- a beteg meghalna- egész országot viga- Nem akarunk bel- fesszorok dolgába, v. déki felcserek, ne- de határozott véle- tudós konzilium el- rins a betegség su- reménytelen. Ha- és felelősségteljes- még vissza fogják- nek széléről. A g- zólag a következő- Véleményünk- den mesterséges b- szer. Csakis termé- zandók. A bete- nyugalomra van- folyásából és a lá- don állapítható m- oka a nyugalom- hányszor a pacien- kétlenség és nyug- séklet ugrásszerű- fejtábláján a bete- kifejezésre. Helyr- körül a **nyugalom** ez nem történik- csodaszer és a be- A betegnek e- levegőre van e- örködjenek föl- felé forduljon fé- A tisztatlan kéz- magában a beteg- a tiszta levegő. l- ből a fülledt, egé- atmoszférából, a- levegőre kell hoz- és az ablakokat- áradjon be rajtu- fog feléledni, mi- tisztaságot és re- rül, mert a szer- Végül pedig